

Gondolatok a Mezitlábás dráma című program után... előtt... közben

Körömi Gábor

*Magyar Drámapedagógiai Társaság
Marczibányi Téri Művelődési Központ
2014. augusztus 18-19.*

Szinte a kezdetektől részt veszek ezen a drámapedagógusoknak szóló nyári programon, néha előadóként, többször résztvevőként, egyszer majdnem házigazdaként is. A Mezitlábás (korábban Spárta) Dráma elnevezésében nem csak a nyár-idő mezitlábassága, hanem a puritánság és a foglalkozásvezetők és a résztvevők közelsége is megjelenik. Műhelyek munkájába lehet bepillantani, megismerkedhetünk új irányzatokkal, kísérletekkel. Találkozni lehet kötött és kötetlenebb formában olyan emberekkel, fiatalokkal és idősebbekkel, akik szintén tanulni szeretnének, és részt vehetünk olyan foglalkozásokon, ami a saját munkánk szempontjából izgalmas lehet. Mindezekhez a Magyar Drámapedagógiai Társaság adja a háttérrel, a házigazda pedig a Marczibányi Téri Művelődési Központ. Kondás Réka és az elnökség munkájának köszönhetően idén is változatos, magas színvonalú programokon vehettünk részt. A művészeti iskolák tantervi segédleteinek feldolgozása mellett igyekeztek a foglalkozásokat úgy összeállítani, hogy mindenféle korosztályt lefedjenek, így volt óvodásoknak, alsósoknak, felsősöknek és középiskolásoknak szóló rész a drámapedagógia és a gyermekszínpaszínház területéről. A sok jelentkező indokolta, hogy az aktív résztvevők létszámát maximálták, a többiek így csak megfigyelőként lehettek jelen. Az előzetes regisztrációban mindig két program közül lehetett választani, érdeklődés, időtartam és a foglalkozást tartó pedagógus személye alapján. Így ez a beszámoló épp a fele a Mezitlábás dráma idei programjának. (Zárójelben a foglalkozás végén leírt aktuális sóhajom olvasható.)

A recept egyszerű – kínálj motivált embereknek jó programot, bolondítsd meg augusztusban mindig pontos kezdéssel és jó idővel, kész is a Mezitlábás dráma. Azért szeretek ide járni, mert minden foglalkozásból viszek valamit magammal, mert egy kicsit olyan, mintha hazajönnék, mert jó dolog ismerős arcokkal találkozni évkezdés előtt, megtudni, ki merre tart, ki marad a helyén, ki vált, ki keres, ki talál... és azért is, mert a Marczin lenni jó.

Először hétfő délelőtt Zsigmond Ottilia foglalkozásán vettem részt, aki drámás iskola-előkészítő programját mutatta be nekünk. Ottilia, kilépve a köznevelés rendszeréből, járja az óvodákat és drámás, tanítói tapasztalataival igyekszik megkönnyíteni, előkészíteni az átlépést a két birodalom, az Óvoda és az Iskola határán. Ezek a specifikus fejlesztő játékok voltaképpen adaptációk, melyet az életkornak és a fejlesztendő területeknek megfelelő módon változtatott két tantárgyi területen, anyanyelvi fejlesztésben és matematikában. Izgalmas volt bepillantani ebbe a fejlesztő műhelybe, bár akadt olyan feladat, amit az ötévesek minden probléma nélkül megoldottak, ám meghaladta a résztvevő felnőttek képességeit. Persze könnyű ötévesen egyszerre többfelé figyelni. (Ovisokkal kellene foglalkoznom...)

Utána Németh Andrea foglalkozása következett, aki a „Megfelelő számú testvér” meséjének közös dramatiszálásával foglalkozott, s vitte el a résztvevőket saját színjátszó műhelyének mindennapjaiba. Az erdőben egymásra utalt, egyedül élő testvérek élete a mi improvizációink alapján alakult ki, megnéztük, hogyan élnek, mit csinálnak reggel, este, játék és munka közben. Majd kiscsoportos jelenetekben megadott feladatot kellett teljesíteniük, a foglalkozásvezető az általa fontosnak tartott pillanatokra kért egy – egy jelenet vázlatot. Bár a mesefeldolgozás elején jártunk, azért a foglalkozás végére kiderült, hogy ezt a munkát tábori körülmények között hogyan vitte végig Andrea. (Így kellene irodalmi anyagot is feldolgozni az órán...)

Délután Boldis Julianna színjátszóknak ajánlott mozgástréningjével folytatódott a szakmai nap. Erről vannak a legpontosabb jegyzeteim, mivel csak megfigyelője voltam az órának. A zenés bemelegítés után gyors és pontos instrukciókkal eljutottunk a labdás játékokig, majd a Vak gyilkos egy számomra nem ismert változatáig, majd (micsoda bátorság!) botos játékokat próbálhattak ki a résztvevők. A foglalkozás szituációs feladattal zárult, megadott jelenetcímekre kellett kiscsoportban improvizálni, majd a kitalált jeleneteket kellett valamilyen stílusba – stílusparódiába átfordítani. Egy bomba a repülőn, egy beneszülött törzs, és egy családon belüli félreértés sokkal izgalmasabb, ha mindezt táncjátékban, operai előadásban, vagy esetleg felgyorsítva játsszuk el. (Mozogni, játszani jó!)

A napot Tóth Zsuzsanna, vagy egyszerűbben Tóth Zsó zárta. „Keltsd életre! – középpontban a vers” címet adta ritmusos, verses játéksorozatának, melybe igyekezett mindenkit, játzókat és nézőket egyaránt bevonni.

A ráhangoló ritmusjátékok után kortárs versekkel játszottunk rím játékot, vers játékot, hang-játékot és még sok minden mást. Bevallom, ez az idő szállt el számomra leggyorsabban és itt nevettem a legtöbbet. (Versekkel is kell foglalkoznom...)

Másnap délelőtt izgalmas témát vezetett fel Láposi Terka. A bábok világában nem csak az egyszerű (és persze a bonyolult) bábtechnikákról, nem csak a drámapedagógia és a bábjáték kapcsolódási területeiről mesélt, hanem még valami nagyon fontos dologról: a báb és a bábozás filozófiai alapjairól. Hogy miként kapcsolódik össze a báb a természetben látható bábokkal, bábozódással, hogy miként lehet megtalálni a bábjáték misztériumában a férfi és a női alapelemeket. Mit jelent, miféle üzenete és lehetősége van a különböző technikáknak – másképpen „helyettesít”, más a lényege a kézre húzott kesztyűbábnak, vagy a felülről lógatott marionettnek és másként, mást közvetít a szellemeket megidéző árnyjáték, egészen az ókori Egyiptomig visszavezetve a lélekmegidezés lényegét. Ezen a délelőttön bepillantást nyerhettünk egy-egy előadás pillanatait felelevenítve a világ misztikus összhangjába. (Bábok mindenek felett!)

Szivák-Tóth Viktor foglalkozása *A szerep társadalmi vonatkozásai* címet kapta, s részt vehettünk egy vitaszínházi produkció tervezési folyamatában. A „TIK” munkacímű program témája a köznevelés, ezen belül kerestünk témákat (jaj) problémákat (jajjaj) és ehhez kötődő helyzeteket (jajjjajaj). A felmerült témákat igyekeztünk csoportosítani, majd kiválasztani azokat, melyekkel érdemes foglalkoznunk. Kiderült, hogy a résztvevők három témát tartottak a sok felmerült közül a legfontosabbnak – az esélyegyenlőség, az érdeképviselet és tanítási tartalom problémakörét. Egy-egy témához kicscsoportban egy jól megfogalmazott eldöntendő kérdést kerestünk, majd a kérdésre adott válasz alapján „lábbal szavaztunk” és ültünk a terem két oldalára, majd elindult a párbeszéd. Bár jelenetek kitalálásáig, pláne felvázolásáig nem jutottunk el, úgy gondolom, hogy az elkövetkező hónapok tervezési folyamata és az ezt követő előadások sok izgalmas pillanatot tartogatnak Viktor és csapata számára. (Egy ilyen vitaszínház milyen hatékonyá tudná tenni a vezetői értekezleteket!)

Testtudat és koordináció – ez volt a címe a kétnapos szakmai rendezvény utolsó foglalkozásának, melyen a celldömölki Soltis Lajos Színház színész-rendezője, Benkő Ágnes tartott mozgástréninget a résztvevőknek és bemutató foglalkozást a jelenlévőknek. A tréning számomra legfontosabb része a belső koncentráció megteremtésének lehetősége volt, hogy sikerült körülöttünk meghúzni azt a kört, amiben egy játész csak önmagára, vagy saját párjára képes figyelni mozgás közben. (Milyen nehéz is magamra és másokra figyelni!)

Elmondhatom, hogy az a fele a Meztlábas drámának, amiben részt vettem, nagyon jól sikerült, én bizony elfáradtam, de kaptam egy csomó új impulzust, gondolatot, életutat, ötletet, sok-sok biztató tekintetet, mosolyt, és ami a legfontosabb, erőt szeptemberre...

Senkise járt Parádon

Orbán Edit írása a Parádfürdői Színjátszó Táborban látott záró előadásról

Odüsszeusz neve játékos görög szóból fordítva: UTISZ = SENKISE. (Gondolom, mindenki emlékszik arra a kalandjára, ahol ez a név menti meg az életét!) A leleményes bolyongó 2014-ben Parádfürdőre érkezett, hogy a színjátszó tábor résztvevőit gazdag témával ajándékozza meg!

A táborlakók és a csoportvezető-rendezők igen alaposan alámerültek a témában, kincseket keresve. Nem volt céljuk az egész művet megjeleníteni, sem egyes kalandokat színpadra állítani, hanem az Odüsszeia gondolatvilágát, jelképes üzeneteit, a mai ember számára is érvényes utkereső kérdéseit próbálták a színpad nyelvén megfogalmazni. Úgy éreztem az előadások láttán, hogy igen alaposan elemezték Odüsszeusz rejtélyeit és rejtvényeit, leástak az okok, miértek mélyére, párhuzamokat kerestek és találtak saját életükkel, saját problémáikkal. Nagyon becsülendő módon nem a mennyiségre törekedtek, hanem a mélyítésre és a minőségre. Az előadásokra szinte egyformán jellemző volt, hogy nem a történetmesélés volt bennük a lényeges, hanem egy-egy érzés, létkérdés, hangulat, állapot felmutatása. Éppen ezért minden csoport erős képeket, színeket, hangokat használt, melyek szinte misztikus hangulattal lengték körbe az egész estét. Már a kecskeméti ODE fesztivál után is megállapítható volt, hogy egyre jobban látszik az előadásokban az erős látványvilágra törekvés, ez itt a PASZT-on is bebizonyosodott! És ez nagyon jó dolog, mert a ma színházának inkább a képekkel, látványelemekkel, hangokkal kell hatnia, mint a szavak erejével. Én úgy látom, korunk embere inkább erre vágyik. Látni, emlékezni és átélni akar! A szóbeli kommunikációval bajaink vannak... Na, de ez egy újabb színjátszó tábor kiindulópontja lehetne. Most visszatérek a parádi élményeim megosztásához, melyeket – az időbeli távlat miatt is –, természetesen erősen meghatározzák az emlékképeim.